

7. Мухин В. И. Социально-демографические основы совершенствования организации жилых территорий постоянного населения военных городков / В. И. Мухин. – Л., ЛВВИСКУ, 1985. – 355 с.
8. Планировка и застройка военных городков // Нормы проектирования: ВСН 34-94. – М.: МО РФ, 1994. – 102 с.
9. Рекомендації Парламентських слухань: «Про стан та перспективи розвитку Воєнної організації та сектору безпеки України» / Схвалені Постановою Верховної Ради України 5 липня 2012 року № 5086 – VI.
10. Советская военная энциклопедия / Маршал Советского Союза Н. В. Огарков – председатель. – М. : Воениздат, 1979. – Т. 2. – С. 304.
11. <http://army.armor.kiev.ua/hist/ierarx.shtml>
12. <http://navalbases.com/>
13. <http://www.army-technology.com/features/feature-largest-military-bases-world-united-states/>

Осадча К.В.

студентка,

Кременчуцький національний університет;

викладач,

Кременчуцька дитяча художня школа імені О.Д. Литовченка

МИСТЕЦТВО ВІТРАЖУ ТА МЕТОДИКА ЙОГО ВИВЧЕННЯ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У 5-7 КЛАСАХ

Метою державної політики у сфері освіти, Національна доктрина розвитку освіти, зокрема, визначає створення умов для індивідуального розвитку особистості, творчого саморозкриття та самореалізації кожного громадянина України. Закон України «Про освіту» визначає метою освіти всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до сприймання, розуміння і творення художніх образів. Основними завданнями освітньої галузі «Мистецтво» є пробудження в учнів інтересів до мистецтва, залучення до художньо-творчої діяльності.

Метою уроків образотворчого мистецтва у сучасній школі окрім формування умінь образотворчої діяльності є також розвиток у дітей високих естетичних ідеалів на основі особистісно-ціннісного ставлення до реального світу та творів мистецтва, здатності до сприймання, розуміння і створення художніх образів, формування потреб і здібностей до творчої самореалізації у процесі художнього осмислення світу.

Для вирішення поставлених завдань використовували різноманітні методи і методичні прийоми: розповіді та художні розповіді про історію виникнення мистецтва вітражу, демонстрування унаочнення (зображення виробів-оригіналів, фотографії, ксерокопії, відео матеріали, навчальні презентації); екскурсії у майстерні з виготовлення вітражів та безпосереднє спілкування з

майстрами і спостереженням за процесом створення композицій, відвідання виставок-конкурсів.

Основною формою вивчення з дітьми мистецтва вітражу передбачається проведення різних видів уроків, серед яких:

1. Уроки ознайомлення.
2. Уроки сприйняття.
3. Уроки оволодіння навичками та уміннями.
4. Уроки вивчення творчості майстрів.
5. Уроки створення власного твору.
6. Інтегровані уроки.

Дотримуючись програмового матеріалу вчитель має змогу послідовно знайомити школярів з історією виникнення вітража, його видами, засобами створення та образною мовою вітража на уроках образотворчого мистецтва шляхом інтегрування навчального матеріалу.

У 5 класі програмою учням пропонується вивчити види графіки; засоби художньої виразності графіки (лінія, штрих, крапка, пляма); вплив освітлення на виявлення об'єму форми (складові світлотіні); учні повинні уміти обирати формат та різні варіанти розташування елементів композиції; передавати природні форми засобами художньої виразності графіки; створювати образи людей враховуючи масштабність і пропорції; під час практичної роботи учні 5 класів вчать застосовувати засоби графіки для створення художніх образів; різні графічні техніки та матеріали.

На уроках образотворчого мистецтва у 5 класі вчитель має змогу запропонувати учням познайомитись з мистецтвом вітражу, виконуючи графічні зображення ескізів вітражів.

На нашу думку, мистецтво вітража є досить цікавим для вивчення у школі на уроках образотворчого мистецтва у 5 класі. Тому пропонуємо включити вивчення вітража у 5 класі не тільки у розділ, що вивчає графіку. Ескізи вітражів можуть виконуватися учнями для вдосконалення та закріплення графічних навичок.

Вчитель образотворчого мистецтва під час уроків у 5 класі має змогу навчити учнів на протязі року:

- розрізняти види образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, зокрема вітражів, порівнювати засоби художньої виразності творів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, інтерпретувати їх зміст;

- розуміти взаємодію образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва (архітектурою, літературою, музикою) та застосовувати міжпредметні компетентності у художньо-творчій діяльності на прикладі вітражів, що пов'язані з іншими видами мистецтва;

- виконувати творчі роботи у різних видах образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, виготовляти ескізи вітражів;

- проявляти допитливість у процесі пізнання образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, використовувати різні друковані джерела

інформації про них у навчально-пізнавальній діяльності, уміти знаходити необхідні знання про історію виникнення та технологію виконання вітражів.

У 6 класі програмою заплановано вивчення окремих жанрів образотворчого мистецтва: анімалістичного, історичного, міфологічного, релігійного, батального, пейзажу, портрету, побутового жанру, натюрморту.

Користуючись отриманими у 5 класі графічними навичками учні 6 класу можуть виконувати замальовки, начерки, ескізи композиції; створювати сюжетно-тематичні композиції історичного, батального, релігійного, міфологічного жанрів; обирати техніку виконання залежно від задуму.

Навчальною програмою 6 класу заплановано вивчення мистецтва вітражу, як мистецтва, що втілює у собі різноманітні жанри мистецтва. У 6 класі під час вивчення історичного, релігійного, побутового жанру слід звернути увагу на те, що вітражу часто зустрічаються на картинах художників, що зображали з життя людей сцени та портрети у інтер'єрі. На уроках образотворчого мистецтва вітражне мистецтво може вивчатися з погляду вивчення цього виду мистецтва у житті людини, як у давні часи так і в сучасних умовах. Особливої уваги заслуговує включення вивчення мистецтва вітражу у розділі «Дизайн», що дасть можливість для створення учнями творчих розробок вітражів, як дизайнерських проєктів) [23].

У 7 класі вивчення образотворчого мистецтва відбувається за двома напрямом: «Мистецтво в нашому житті» та «Дизайн». Використовуючи графічні навички учні виконують творчі завдання та можуть зображувати архітектурні споруди, різного призначення (по пам'яті, за уявою), що мають вітражі; створювати ескізи архітектурних проєктів, інтер'єрів з вітражами; розробляти ескізи вітражів з урахуванням традиційної орнаментики та символіки кольорів; виконувати творчі роботи в техніці «Витинанка»; розробляти ескіз дизайну середовища; проєктувати і моделювати побутові вироби, що складаються з вітражів, зокрема на основі природних аналогів; розробляти ескізи для різних видів поліграфічної продукції, що імітує вітраж.

На нашу думку, варто відвести для вивчення мистецтва вітража у 5, 6, 7 класах більше навчальних годин.

Для виконання в рамках занять з образотворчого мистецтва у школі доступною для учнів 5, 6, 7 класів є декорування віконного скла у техніці «Імітація вітража». Ця техніка дозволяє мінімальними засобами оновити старі вікна, щоб вони могли ще послужити якийсь час і заодно прикрасити інтер'єри вестибюля і рекреацій школи. В результаті отримуємо міцне напівпрозоре барвисте покриття, що імітує вітраж і не вигоряють на сонці. Розпис вікон оживляє простір школи переливаються світлом кольорових візерунків, радує вчителів, дітей і батьків.

Виконання практичної роботи з імітації вітража може проходити у декілька етапів. Виконання ескізів може проходити на конкурсній основі між учнями 5, 6, 7 класів під час уроків образотворчого мистецтва. Наступні етапи можуть виконувати учні разом з учителями як на заняттях гуртка так і під час уроків образотворчого мистецтва.

Мистецтво вітражу завдячуючи багатій кольоровій палітрі і фактурній традиції дозволяє створювати як орнаментальні, так і сюжетні композиції в сучасному вітражі, має широкі перспективи розвитку та відіграє важливу роль у всезагальній народній культурі.

Тому в наш час досить актуальним є вивчення традицій та технології виготовлення вітражу учнями 5-7 класів на уроках образотворчого мистецтва. Особливу цікавість викликає дослідження наряду з традиційними новітніх технік з виготовлення вітражу. Для молодого покоління творчої молоді особливо важливими є знання саме сучасний спосіб виконання мистецьких творів у сучасній техніці вітражу. Саме ці знання можуть спрямувати молоде покоління митців до підтримання інтересу до образотворчого мистецтва та творчого пошуку себе саме у цьому напрямку.

Список використаних джерел:

1. Антонович Є.А. Декоративно-прикладне мистецтво / Є.А. Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай, М.Є. Станкевич. – Львів: Світ, 1992. – 272 с.
2. Дутов, А.А. Свет сквозь цветное стекло [Текст] / А.А. Дутов. – Петербург. – С-Пб., 2005. – С. 20.
3. Кучерявенко, В.Ф. Витражи в школе [Текст] / В.Ф. Кучерявенко. – Школа и производство. – М., 2006. – С. 28.
4. Линцетти, А.Г. Изготовление художественного стекла. [Текст] / А.Г. Линцетти, М.Л. Нестеренко. – Искусство. – М., 2010. – С. 187.
5. Минухин Е.О. Об искусстве витража [Текст] / Е.О. Минухин. – Искусство. – М., 2007. – С. 79.
6. Програма для 5-9 класів. Мистецтво. Точка доступу: http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/1349869088

Осадчий В.В.

асистент,

*Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗОТВОРЧИХ ЗНАНЬ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ДИЗАЙНЕРІВ ЗАСОБАМИ КОЛЬОРОЗНАВСТВА ТА ВІДРИВНОЇ АПЛІКАЦІЇ

Художня обробка паперу – захоплююче заняття. Папір як пластичний художній матеріал може створити цілий світ образів, побудованих на трансформаціях й узагальненнях.

Для того щоб оволодіти такою майстерністю художньої обробки, потрібно навчитися працювати за уявою, знайти ритм майбутньої композиції, вміти виділяти виразний початок.

Аплікація – техніка, яка багата на зображувальні прийоми. Але аплікація, що виконується тільки у одному художньому матеріалі, володіє особливою